

Stanovisko k povinnosti zajistit bezpečnost střelby ze zbraní kategorie D podle § 15 odst. 3 zákona o zbraních po 1. červenci 2014

Novelizace zákona o zbraních zákonem č. 170/2013 Sb. doplnila a upřesnila stávající ustanovení § 15 odst. 3 zákona o zbraních, které upravuje místa, kde je možné střílet z některých zbraní kategorie D. Konkrétně jde o zbraně uvedené v § 7 písm. c) až g) a písm. k) zákona o zbraních:

- palné zbraně určené pro střelbu náboji typu flobert s energií střely na ústí hlavně do 7,5 J,
- plynové zbraně na vzduchovou kartuš,
- plynové zbraně, u nichž kinetická energie střely na ústí hlavně dosahuje nejvíce 16 J,
- expanzní zbraně a expanzní přístroje, s výjimkou přenosných upevňovacích zařízení a jiných rázových strojů určených výhradně pro průmyslové nebo technické účely,
- mechanické zbraně, u nichž je napínací síla větší než 150 N,
- další zbraně neuvedené v kategoriích A až C.

V souladu s dosavadní právní úpravou nové znění § 15 odst. 3 zákona o zbraních nadále umožňuje střelbu z těchto zbraní provádět na místech, kde je ohrožení života nebo zdraví osob nebo způsobení škody na majetku minimalizováno. Tak tomu bude např. na schválených střelnicích či v uzavřených objektech, je-li zamezeno přístupu osob, které by mohly být střelbou ohroženy, a též jinak je zajištěna bezpečnost osob přítomných při střelbě a majetku (kupř. je zajištěno, že nedojde k nebezpečnému odrazu střel).

Vedle toho však zákon nově explicitně umožňuje provádět střelbu z uvedených zbraní též na místech, kde nelze například náhodnou přítomnost nezúčastněných třetích osob s jistotou vyloučit.

Půjde například o střelbu na veřejně přístupných místech, například v lesích, lomech, opuštěných, veřejně přístupných objektech atp., která jsou již v současnosti často využívána pro pořádání airsoftových či paintballových her. K provádění takové střelby pak zákon stanoví specifické podmínky. Pro tyto případy pak zákon nově stanovuje povinnost:

- zajistit dohled odpovědné osoby,
- určit pro střelbu bezpečný prostor, resp.
- viditelně takové místo označit jako místo, kde probíhá střelba,
- umožnit střelbu pouze s vhodnými ochrannými pomůckami.

1. Odpovědná osoba

Tato povinnost je splněna určením osoby, která (ať již se sama na střelecké akci přímo podílí či nikoli) plní vůči ostatním účastníkům koordinační, resp. pořadatelskou úlohu. Taková osoba by měla být především odpovědná za případné ukončení či pozastavení střelby, bude-li to vyžadovat situace k zajištění bezpečnosti ať již samotných účastníků (např. v případě zranění) nebo nezúčastněných osob. Odpovědná osoba by měla rovněž být například schopna na požádání útvaru policie, obecní policie, orgánu obce či vlastníka pozemku doložit oprávněnost pořádání akce v daném místě a podat informace o rozsahu a povaze akce a opatřeních učiněných k zajištění bezpečnosti a majetku. Taková osoba nemusí být viditelně označena, ačkoli lze takové označení považovat nepochybně za výhodné.

2. Bezpečný prostor

Opatření podle § 15 odst. 3 zákona o zbraních mají za cíl eliminovat možnost ohrožení osob či majetku střelbou především na místech, kde nelze ohrožení osob či majetku beze zbytku fyzicky zamezit. Zákon tedy nově upřesňuje základní povinnost zvolit pro střelbu ze stanovených zbraní kategorie D prostor, který bude možné považovat za přiměřeně bezpečný. Nadále je tedy vyloučeno, aby např. byla paintballová či airsoftová hra pořádána v místech se značnou přítomností nezúčastněných osob (veřejná prostranství v intravilánu obcí), výskytem majetku třetích osob, který by mohl být střelbou poškozen (např. na parkovištích), nebo hrozilo-li by jiné nebezpečí (kupř. rozeštvání chovaných zvířat náhodnými zásahy střel či hlukem střelby). Naopak je třeba vymezit bezpečný prostor, jenž by měl tato rizika vyloučit a rovněž by měl splňovat určité minimální požadavky např. na zabránění dopadu či odrazu střel do okolního prostoru, který již není bezpečným prostorem, kde je akce pořádána (a to i např. pokud jde o automobily projíždějící po přilehlých pozemních komunikacích atd.).

3. Označení místa, kde probíhá střelba

Prostor, kde střelba probíhá, musí být zřetelně označen, tak aby se nezúčastněné osoby takovému prostoru mohly pokud možno bezpečně vyhnout. Tuto povinnost lze splnit například vyvěšením stručných informací, že v daném prostoru v určitém čase probíhá střelba. Tyto informace je vhodné umístit především na přístupové cesty do tohoto místa. Uvedenou povinnost lze splnit rovněž jinak, vždy však nezúčastněným osobám srozumitelným a jednoznačným způsobem.

4. Vhodné ochranné pomůcky

V tomto případě jde o přiměřené prostředky ochrany především zraku, které jsou v rámci paintballu a airsoftu již běžně používány. Tuto povinnost lze samozřejmě vztahovat pouze na účastníky střelecké akce, nikoli např. na osoby, které náhodně procházejí v blízkosti nebo se i nacházejí v prostoru, kde

střelba probíhá. Pokud se takové osoby v bezpečném prostoru vyskytnou (rovněž ale i u osob, které se provádění střelby účastní, si lze představit, že např. jejich ochranné pomůcky budou poškozeny či ztraceny), je na účastnících, a hlavně na odpovědné osobě učinit adekvátní opatření k zajištění jejich bezpečnosti, především pak přerušit střelbu.

- - -

Jak bylo uvedeno výše, popsaná právní úprava se nevztahuje pouze na střelbu z paintballových či airsoftových zbraní, přestože především s ohledem na tyto případy byla právní úprava § 15 odst. 3 zákona o zbraních doplňována (k tomu srov. komentář zvláštní části důvodové zprávy k zákonu č. 170/2013 Sb.). V praxi se bude vedle paintballových a airsoftových akcí jednat o rozdílné způsoby použití vyjmenovaných zbraní kat. D, přičemž různá bude rovněž i míra rizika, které střelba z nich může přivodit. Půjde například o střelbu na terč (flobertky, vzduchovky a větrovky, lukostřelba atd.) či kulturní představení, historické rekonstrukce, kynologický výcvik (expanzní zbraně). Též v těchto případech bude možné provádět střelbu na veřejnosti přístupných místech za popsanych podmínek, které bude třeba aplikovat přiměřeně konkrétní situaci. Půjde-li například o střelbu z luků, které jsou zbraněmi kategorie D ve smyslu § 7 písm. g) zákona o zbraních v rámci společenských či kulturních akcí. I v takových případech bude třeba analogicky s body 1. až 4.:

- určit odpovědnou osobu (patrně obsluhu lukostřelecké střelnice),
- provádět střelbu v bezpečném prostoru (orientovat střeliště do prostoru, kde je zabráněno výskytu osob, zajistit dopadiště šípů),
- označit místo, kde probíhá střelba (a to včetně vymezení „nebezpečných zón“),
- zajistit vhodné ochranné pomůcky – bude-li to vhodné (s ohledem na typ luku a podmínky střelby), lze např. zajistit lukostřelecké nátepeníky, je však nepochybně představitelné, že střelbu bude možné provádět bez výraznějšího rizika i bez použití takovýchto specializovaných ochranných pomůcek.